

PRESTAVBA MLYNA A SILA V LEVICIACH

Silá v zahraničí začleňujú do novostavieb, prerábajú ich na byty, kluby či kancelárie. U nás dochádza často k ich asanácii. K svetlým výnimkám patrí napríklad silo v Nových Zámkoch, ktoré využili na kancelárie, či podrobnejšie opísané projekty rekonštrukcie mlyna a sila v Leviciach.

História mlyna a sila

Mlyn postavili v rokoch 1879 až 1882 na mieste starého kamenného mlyna z čias Esterházyovcov. Nový mlyn v roku 1889 vyhorel, avšak znovu ho vybudovali a stal sa najväčším priemyselným objektom v okolí. Prestavbu mlyna realizovala firma Bárdos és Brachfeld v rokoch 1926 až 1927. V rámci nej postavili štvorposchodové silo na dlhšie uskladňovanie obilia pri zachovaní jeho kvality. Produkty levického mlyna boli známe po celom Slovensku a získavali významné ocenenia. Mlyn tvorí jednu z dominant mesta a svojou mohutnosťou a úchvatnosťou stavby pripomína každému okoloidúcemu význam svojej existencie v minulosti.

Objekt v minulosti slúžil na výrobu, spracovanie múky a múčnych produktov, a skladovanie obilia. Stavba sa takto zaradila medzi jednu z posledných technických budov ležiacich tak-

mer priamo uprostred centra. Jej funkčný zánik bol nevyhnutný a došlo k nemu začiatkom 90. rokov minulého storočia. Stavba potom takto chátrala takmer desať rokov.

Za rekonštrukciou mlyna a sila v Leviciach, stojí iniciatíva súkromného vlastníka, ktorý si uvedomoval význam tejto budovy pre rozvoj mesta a jej neoddeliteľné miesto v histórii regiónu. Asi 70-ročné silo ako súčasť staršieho Schoellerovho mlyna rekonštruuje jeho majiteľ Gejza Czirja. Rodine navrhol, aby ho kúpili. Do roka otvoril prvé priestory, ktoré prenajal na služby a zábavu. Dnes je mlyn takmer obnovený, okrem požiarna veže a sila.

Architektonické riešenie

Parcela a existujúce objekty sa nachádzajú na okraji centrálnej mestskej zóny a svojím výrazom a umiestnením nepochybne patria medzi hlavné

dominanty mesta Levice. Budovu možno považovať za charakteristickú až symbolizujúcu časť tohto urbanistického priestoru. Parter bude prístupný pričom prevažnú časť budú tvoriť vstupné priestory do hotela a reštaurácie s recepciou, halou, zázemím a skladmi. Celé vertikálne komunikačné jadro (schodisko, výťah, zhoz prádla) bude prístupné a funkčne prepojené s jednotlivými podlažiami. V 2. až 6. NP sa budú nachádzať štyri dvojposteľové izby hotelového charakteru s nižším plošným štandardom. Každá izba bude mať vlastnú predsieň a kúpeľňu so základným vybavením. Presvetlenie a prevetranie izieb zabez-

pečia zasklené steny s otváracou časťou. Vykonzolované 8. NP je navrhované pre vyhliadkovú reštauráciu.

Objem bude obohatený o nový tubus schodiska so sklenenou výplňou. Sklo bude tvoriť hlavný materiál fasády, nakoľko bude použité nielen na výplňach izieb, ale aj reštaurácie. Nové zastrešenie bude imitovať pôvodnú strechu s úmyslom sceliť celkový pohľad. Chladný technicistický výzor doplní aj konštrukcia stolového výťahu. Hlavnou črtou architektonického návrhu je jednoduchosť, maximálne využitie priestoru a prehľadná dispozícia. Objem a tvaroslovné prvky vychádzajú a sú prispôbosené existujúcej budove.

Takáto stavba je konštrukčne náročná. Objekt má svoju špecifickú nosnú konštrukciu veľmi nízku schopnosť adaptácie na inú funkciu, z tohto dôvodu nebolo možné dosiahnuť priestorovo a komunikačne vyhovujúce požiadavky. Problémy sa premietli do statickej dopravy, bezbariérového prístupu či dimenzovania sociálnych zariadení. Ale projekt sa snaží o ich riešenie v maximálnej možnej miere z hľadiska konštrukčných, prevádzkových a ekonomických daností pôvodne priemyselného objektu.

Po funkčnej i prevádzkovej stránke je konverzia sila často komplikovaná a náročná, ale je zaujímavou výzvou pre architektov i projektantov. Šilo je, so svojimi hladkými plochami a jednoduchým členením, prejavom svojej doby a ako také má svoju architektonickú i historickú hodnotu, ktorá si zasluhuje pozornosť a snahu o nové využitie.

Ing. arch. Barbara Boriková

FA STU v Bratislave

Vizualizácia: Ing. arch. Roderik Baltazár

Foto: Ing. arch. Petra Ambrušová

Literatúra:

[1] *Sprievodná správa projektu:*

Prestavba sila na hotel s reštauráciou, autor projektu: Ing. arch. Roderik Baltazár

